

РІШЕННЯ

на проект Закону про внесення зміни до розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України та інших законів України щодо забезпечення потреб сил безпеки та оборони транспортними засобами
(реєстр. № 10219 від 07.11.2023 р.)

15 березня 2024 року
протокол №167

Комітет на своєму засіданні 15 березня 2024 року (протокол № 167) розглянув проект Закону про внесення зміни до розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України та інших законів України щодо забезпечення потреб сил безпеки та оборони транспортними засобами (реєстр. № 10219 від 07.11.2023 р.), поданий народним депутатом України Ковальчуком О.В. та іншими народними депутатами України.

Як зазначено у Пояснювальній записці, метою законопроекту є запровадження короткострокових стимулюючих податкових та митних пільг для сприяння органам місцевого самоврядування у забезпеченні потреб сил безпеки та оборони достатньою кількістю транспортних засобів.

З цією метою законопроектом пропонується внести зміни до Митного кодексу України та передбачити, що тимчасово, на період дії воєнного стану в Україні, але не пізніше 31 грудня 2024 року, звільнити від оподаткування ввізним митом транспортні засоби, що класифікуються за товарними позиціями 8701, 8702 (моторні транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, включаючи водія, крім тролейбусів), 8703 (автомобілі легкові та інші транспортні засоби, крім: автомобілів легкових з типом кузова: седан, хетчбек, кабріолет, купе; гоночних автомобілів; транспортних засобів, що класифікуються у товарній підпозиції 8703 10), 8704, 8705 (моторні транспортні засоби спеціального призначення, крім автобурових, автобетономішалок), 8716 згідно з УКТ ЗЕД, крім транспортних засобів, що є об'єктом оподаткування відповідно до підпункту 267.2.1 пункту 267.2 статті 267 Податкового кодексу України, що ввозяться на митну територію України підприємствами, установами та організаціями, які утворені органами місцевого самоврядування і оплата яких здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів в порядку, визначеному Бюджетним кодексом України для подальшої їх безоплатної (без будь-якої грошової, матеріальної або інших видів компенсації) передачі такими особами Збройним Силам України, добровольчим формуванням територіальних громад,

Національній гвардії України, Службі безпеки України, Службі зовнішньої розвідки України, Державній прикордонній службі України, Міністерству внутрішніх справ України, Управлінню державної охорони України, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, іншим утвореним відповідно до законів України військовим формуванням, їх з'єднанням, військовим частинам, підрозділам, для потреб забезпечення оборони держави.

Встановлюється, що транспортні засоби, які були звільнені від оподаткування ввізним митом під час ввезення на митну територію України, мають бути передані отримувачам, не пізніше 45 календарних днів з дня завершення митного оформлення таких транспортних засобів на підставі актів/документів про приймання-передання.

Копії документів про приймання-передання цих транспортних засобів мають бути передані митному органу, який здійснив їх митне оформлення, протягом 30 днів з дня оформлення таких документів. Не передання або порушення строку передання зазначених транспортних засобів, тягне за собою виникнення обов'язку із сплати ввізного мита та пені у строки та порядку, визначені цим Кодексом.

Крім того, проектом вносяться зміни до Закону України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів» якими пропонується встановити, що до таких транспортних засобів під час митного оформлення з метою вільного обігу та першої державної реєстрації в Україні не застосовуватимуться вимоги щодо їх відповідності екологічним нормам встановлених цим Законом, та до Закону України «Про дорожній рух», якими пропонується поширити дозвіл використання у дорожньому русі таких транспортних засобів з правим розташуванням керма.

Як зазначають автори законопроекту, прийняття законопроекту сприятиме забезпеченню більшої кількості транспортних засобів для потреб та виконання завдань Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, іншим складовим сил безпеки та оборони України, утвореним відповідно до законів України військовим формуванням, їх з'єднанням, військовим частинам, підрозділам від органів місцевого самоврядування.

Законопроект є системно пов'язаним із проектом Закону про внесення змін до підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо забезпечення потреб сил безпеки та оборони транспортними засобами» (реєстр. № 10220 від 07.11.2023 р.) та альтернативним до нього проектом Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення потреб сил безпеки та оборони транспортними засобами (реєстр. № 10220-1 від 16.11.2023 р.), тому всі ці проекти слід розглядати разом.

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України у своєму експертному висновку (вих. № 16/03-2023/255636 від 20.11.2023 р.) надало ряд зауважень, зокрема такі:

1) із пропонованих положень не повною мірою зрозумілим виглядає коло осіб, на яких поширюється норма. ГНЕУ вважає, що мова має йти про підприємства, установи та організації, які перебувають у комунальній власності територіальних громад, а не про утворені органами місцевого самоврядування, оскільки після утворення останніми вони могли бути приватизовані або передані у державну власність тощо;

2) придбання транспортних засобів для потреб оборони держави може здійснюватися комунальними підприємствами не лише за рахунок бюджетних, а й їх власних коштів, одержаних в результаті провадження господарської діяльності. У свою чергу, виникає питання щодо доцільності обмеження придбання відповідних транспортних засобів за рахунок бюджетних коштів лише через утворені ними підприємства, установи, організації, тоді як таке придбання цілком може здійснюватися також безпосередньо органами місцевого самоврядування;

3) є необхідність визначення подальшої юридичної долі транспортних засобів, придбаних за кошти територіальних громад та безкоштовно переданих на військові потреби, а саме: хто буде їх власником після передачі по акту, як має обліковуватись надходження цих транспортних засобів військовими підрозділами тощо;

4) з положень законопроекту неможливо встановити правову природу «приймання-передання» транспортного засобу (благодійна допомога, гуманітарна допомога, дарування тощо). Аналогічне зауваження стосується Перехідних положень Закону України «Про дорожній рух» (у редакції проекту);

5) виглядає зайвим уточнення поняття «безоплатна передача» формулюваннями, оскільки вживається у проекті у загальноприйнятому розумінні. Крім цього, поняття «безоплатно надані товари» вже визначено Податковим кодексом України як товари, що надаються згідно з договорами дарування, іншими договорами, за якими не передбачається грошова або інша компенсація вартості таких товарів чи їх повернення, або без укладення таких договорів (п. 14.1.13 ст. 14). Аналогічне зауваження стосується Перехідних положень Закону України «Про дорожній рух» (у редакції проекту);

6) передбачений проектом термін дії тимчасового порядку ввезення транспортного засобу потребує додаткового обґрунтування.

Також до проекту надано ряд зауважень техніко-юридичного характеру.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету у своєму експертному висновку (вих. № 04-13/9-2023/28145 від 21.12.2023 р.) прийняв рішення, що законопроект матиме вплив на показники бюджету (призведе до зменшення доходів державного бюджету від ввізного мита та податку на додану вартість). У разі прийняття відповідного закону він має вводитися в дію відповідно до норм

частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України (з урахуванням підпункту 1 пункту 22 розділу VI цього Кодексу).

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу у своєму експертному висновку (вих. № 04-20/10-2023/27608 від 15.12.2023 р.) зазначив, що положення проекту закону не відповідають *acquis* ЄС, зокрема Регламенту 1186/2009, водночас, за умови доопрацювання окремих положень законопроекту в частині деталізації кодів УКТЗЕД та уточнення переліку отримувачів транспортних засобів, можуть бути застосовані з метою досягнення цілей, передбачених статтями 472 «Заходи, пов'язані з суттєвими інтересами безпеки» та 143 «Винятки, пов'язані із безпекою» Угоди про асоціацію.

Офіс підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (*acquis* ЄС) у своєму висновку (від 30.11.2023 р.) зазначив, що положення законопроекту не відповідають положенням Регламенту № 1186/2009 та Регламенту № 715/2007, проте не суперечать міжнародним зобов'язанням України, з урахуванням виключення, передбаченого статтею 472 Угоди про асоціацію.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку, підготовленому на виконання доручення Кабінету Міністрів України (вих. № 34020-01-3/33019 від 29.11.2023 р.) зазначило, що не підтримує вказаний законопроект, зокрема з огляду на те, що відповідно до Меморандуму про економічну та фінансову політику від 19.06.2023 між Україною і Міжнародним валютним фондом Україна зобов'язалася утримуватися від будь-якої податкової політики та адміністративних заходів, які можуть негативно вплинути на базу податкових надходжень у 2023 році та надалі. Окрім того, Митним кодексом України вже передбачено ряд звільнень від оподаткування ввізним митом під час ввезення на митну територію України окремих транспортних засобів для потреб оборони, зокрема пунктом 20 частини першої статті 282, частиною восьмою статті 287, пунктами 4¹ та 9²² розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення».

Державна митна служба України, в межах виконання вищевказаного доручення Кабінету Міністрів України, надала ряд пропозицій до тексту законопроекту та, зокрема, зазначила, що для реалізації законопроектів за реєстр. №№ 10219, 10220 (та альтернативного до нього за №10220-1), має бути чітко визначено – які саме документи повинні подаватися підприємствами (установами, організаціями), утвореними органами місцевого самоврядування для того, щоб підтвердити їх право на отримання звільнення від оподаткування митними платежами.

Національна поліція України у своєму зверненні до Комітету, пропонує доповнити визначений законопроектами перелік органів, яким можуть передаватися такі транспортні засоби, Національною поліцією України, з огляду на те, що відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про

національну безпеку», до складу сектору безпеки і оборони входить також Національна поліція України.

За результатами обговорення положень проекту Закону народні депутати України – члени Комітету підтримали його спрямованість.

З огляду на вищезазначене, за наслідками розгляду та обговорення законопроекту, керуючись положеннями статей 108, 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики **вирішив:**

1. **Рекомендувати** Верховній Раді України, за наслідками розгляду у першому читанні, проект Закону про внесення зміни до розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України та інших законів України щодо забезпечення потреб сил безпеки та оборони транспортними засобами (реєстр. № 10219 від 07.11.2023 р.), поданий народним депутатом України Ковальчуком О.В. та іншими народними депутатами України, прийняти за основу з дорученням Комітету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, а також з урахуванням пропозицій, висловлених у цьому висновку Комітету відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

2. **Доручити Голові Комітету** Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики - народному депутату України Гетманцеву Д.О. подати зазначений законопроект для **включення до порядку денного пленарного засідання** Верховної Ради України після отримання листа погодження від Міністерства фінансів України.

3. Доповідати під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України буде **Ковальчук О.В.** – заступник Голови Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики. Співдоповідь не потребується.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

